

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA HỌC VIÊN NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở TRƯỜNG SĨ QUAN LỤC QUÂN 2 HIỆN NAY

Phạm Anh Tuấn

Học viên, Hệ 5, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Email: phamanhtuan19021986@gmail.com.vn.

Tóm tắt: Quản lý hoạt động học tập của học viên là nội dung trung tâm của quản lý giáo dục trong nhà trường quân đội, có ý nghĩa quyết định trực tiếp đến chất lượng đào tạo sĩ quan chỉ huy phân đội. Trong cơ cấu học viên ở các nhà trường quân đội hiện nay, học viên người dân tộc thiểu số là bộ phận có vị trí quan trọng, góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội có cơ cấu hợp lý, bảo đảm sự kế thừa, phát triển và tăng cường khối đại đoàn kết các dân tộc trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Tuy nhiên, do những đặc điểm riêng về điều kiện xuất thân, nền tảng tri thức, ngôn ngữ và phương pháp học tập, hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số đặt ra những yêu cầu quản lý mang tính đặc thù. Trên cơ sở làm rõ những vấn đề lý luận cơ bản về quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số trong môi trường sư phạm quân sự, bài viết phân tích thực trạng công tác quản lý hoạt động học tập của đối tượng này tại Trường Sĩ quan Lục quân 2 hiện nay; từ đó đề xuất hệ thống biện pháp quản lý có tính khoa học và khả thi nhằm nâng cao chất lượng đào tạo sĩ quan chỉ huy phân đội, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam trong tình hình mới.

Từ khóa: Quản lý giáo dục, quản lý hoạt động học tập, học viên người dân tộc thiểu số, Trường Sĩ quan Lục quân 2.

Nhận bài: 15/01/2026; Biên tập: 16/01/2026; Phản biện: 19/01/2026; Duyệt đăng: 26/01/2026.

1. Mở đầu

Trong chiến lược xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, giáo dục và đào tạo trong Quân đội luôn được xác định là lĩnh vực then chốt, có ý nghĩa quyết định đối với việc xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng nhấn mạnh yêu cầu tiếp tục đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, coi chất lượng, hiệu quả là tiêu chí trung tâm để đánh giá kết quả hoạt động giáo dục [1]. Đối với giáo dục - đào tạo trong Quân đội, yêu cầu đó càng trở nên cấp thiết khi nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc đặt ra ngày càng cao, đòi hỏi đội ngũ sĩ quan phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ chuyên môn, năng lực tổ chức chỉ huy và khả năng thích ứng linh hoạt với điều kiện tác chiến hiện đại.

Trường Sĩ quan Lục quân 2 là một trong những trung tâm đào tạo sĩ quan chỉ huy phân đội quan trọng của Quân đội nhân dân Việt Nam, có nhiệm vụ trực tiếp đào tạo đội ngũ cán bộ chỉ huy cấp phân đội cho các đơn vị bộ binh và binh chủng hợp thành. Trong cơ cấu học viên của nhà trường, học viên người dân tộc thiểu số chiếm một tỷ lệ nhất định và có vai trò quan trọng trong việc bổ sung nguồn cán bộ cho các đơn vị đóng quân ở địa bàn chiến lược, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo. Việc đào tạo thành công đội ngũ học viên này không chỉ có ý nghĩa về mặt chất lượng nguồn nhân lực quân sự mà còn góp phần củng cố khối đại đoàn kết các dân tộc trong Quân đội nhân dân Việt Nam.

Tuy nhiên, thực tiễn đào tạo cho thấy, hoạt động

học tập của học viên người dân tộc thiểu số còn gặp không ít khó khăn do sự khác biệt về điều kiện kinh tế - xã hội, nền tảng tri thức ban đầu, khả năng sử dụng ngôn ngữ phổ thông, phương pháp và kỹ năng học tập. Những khó khăn này, nếu không được nhận diện đầy đủ và quản lý một cách khoa học, sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến kết quả học tập, quá trình rèn luyện và sự phát triển toàn diện của học viên. Vì vậy, nghiên cứu quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số tại Trường Sĩ quan Lục quân 2 hiện nay có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc, góp phần nâng cao chất lượng quản lý giáo dục nhà trường quân đội.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những vấn đề lý luận về quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số trong nhà trường quân đội

Quản lý giáo dục là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch của chủ thể quản lý nhằm tổ chức, điều hành và kiểm soát các hoạt động giáo dục để thực hiện mục tiêu đào tạo đã xác định [5]. Trong nhà trường quân đội, quản lý giáo dục vừa tuân theo các quy luật chung của khoa học quản lý giáo dục, vừa chịu sự chi phối trực tiếp của các nguyên tắc tổ chức, lãnh đạo và hoạt động quân sự, bảo đảm tính thống nhất, kỷ luật, chặt chẽ và hiệu quả.

Quản lý hoạt động học tập của học viên là bộ phận trọng yếu của quản lý giáo dục nhà trường, bao gồm tổng thể các tác động quản lý nhằm tổ chức, hướng dẫn, kiểm tra, đánh giá và điều chỉnh quá trình học tập của học viên theo mục tiêu đào tạo. Nội dung quản lý không chỉ dừng lại ở việc duy

tri nền nếp, kỷ luật học tập mà còn hướng tới việc hình thành động cơ học tập đúng đắn, bồi dưỡng phương pháp học tập khoa học, phát huy tính tích cực, chủ động và năng lực tự học của học viên [9].

Học viên người dân tộc thiểu số trong các nhà trường quân đội có những đặc điểm riêng về văn hóa, tâm lý, ngôn ngữ và điều kiện học tập ban đầu. Phần lớn học viên xuất thân từ vùng có điều kiện kinh tế - xã hội còn nhiều khó khăn, môi trường giáo dục trước khi nhập ngũ chưa đồng đều, khả năng tiếp cận tri thức khoa học và công nghệ còn hạn chế. Bên cạnh đó, sự khác biệt về ngôn ngữ và phương thức tư duy cũng ảnh hưởng nhất định đến khả năng tiếp thu kiến thức, phương pháp học tập và giao tiếp trong môi trường sư phạm quân sự. Những đặc điểm này vừa tạo nên những phẩm chất đáng quý như tinh thần đoàn kết, ý chí vượt khó, vừa đặt ra những yêu cầu quản lý mang tính đặc thù đối với hoạt động học tập.

Do đó, quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số cần được tiếp cận theo hướng quản lý đối tượng đặc thù, bảo đảm sự kết hợp hài hòa giữa yêu cầu thống nhất, kỷ luật của môi trường quân sự với sự linh hoạt, phù hợp trong nội dung và phương thức quản lý. Quản lý phải hướng tới việc hỗ trợ học viên khắc phục hạn chế về nền tảng tri thức, phương pháp học tập, đồng thời phát huy những ưu thế về ý chí, tinh thần trách nhiệm và khả năng thích ứng của học viên.

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số tại Trường Sĩ quan Lục quân 2

Trong những năm qua, Trường Sĩ quan Lục quân 2 đã triển khai tương đối đồng bộ các nội dung quản lý hoạt động học tập của học viên, bám sát mục tiêu đào tạo sĩ quan chỉ huy phân đội và yêu cầu xây dựng Quân đội trong tình hình mới. Nhà trường chú trọng xây dựng kế hoạch đào tạo khoa học, tổ chức chặt chẽ nền nếp học tập, rèn luyện; tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học viên theo quy định.

Đối với học viên người dân tộc thiểu số, nhà trường đã có nhiều cố gắng trong việc tạo điều kiện học tập, rèn luyện; quan tâm đến công tác giáo dục chính trị, tư tưởng; từng bước cải thiện điều kiện học tập và sinh hoạt. Một bộ phận học viên người dân tộc thiểu số đã nỗ lực phấn đấu, đạt kết quả học tập và rèn luyện tốt, thể hiện rõ tinh thần trách nhiệm, ý chí vượt khó và khát vọng vươn lên.

Tuy nhiên, công tác quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số vẫn còn bộc lộ một số hạn chế. Việc cụ thể hóa mục tiêu và yêu cầu học tập theo hướng tính đến đặc thù của đối tượng chưa thực sự rõ nét; nội dung và phương thức quản lý còn mang tính chung, chưa phân hóa phù hợp với trình độ, khả năng và điều kiện học tập của học viên. Công tác quản lý hoạt động tự học,

tự nghiên cứu chưa được coi trọng đúng mức; việc phối hợp giữa các chủ thể quản lý trong hỗ trợ, định hướng và tạo động lực học tập cho học viên còn thiếu đồng bộ.

Những hạn chế trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân. Về chủ quan, một bộ phận cán bộ quản lý, giảng viên chưa nhận thức đầy đủ về yêu cầu quản lý hoạt động học tập đối với đối tượng đặc thù là học viên người dân tộc thiểu số; việc vận dụng các thành tựu của khoa học quản lý giáo dục vào thực tiễn quản lý chưa thật sự linh hoạt. Về khách quan, điều kiện bảo đảm cho hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số còn những mặt chưa đáp ứng yêu cầu; sự khác biệt về nền tảng tri thức và kỹ năng học tập đòi hỏi thời gian và giải pháp quản lý phù hợp hơn [8].

2.3. Biện pháp quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số tại Trường Sĩ quan Lục quân 2 hiện nay

Quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số tại Trường Sĩ quan Lục quân 2 hiện nay cần được triển khai trên cơ sở quán triệt mục tiêu đào tạo sĩ quan chỉ huy phân đội, đồng thời xuất phát từ đặc điểm tâm lý, văn hóa, năng lực học tập và điều kiện xuất thân của đối tượng. Các biện pháp quản lý phải bảo đảm tính hệ thống, tính khả thi và tính phát triển, gắn chặt giữa quản lý quá trình với quản lý kết quả, giữa yêu cầu kỷ luật quân sự với tính nhân văn trong giáo dục.

Một là, nâng cao nhận thức và trách nhiệm của các chủ thể quản lý đối với quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số.

Đây là biện pháp mang tính tiền đề, chi phối hiệu quả thực hiện các biện pháp còn lại. Trong thực tiễn quản lý nhà trường quân đội, nhận thức chưa đầy đủ hoặc chưa thống nhất của các chủ thể quản lý về vị trí, vai trò và đặc thù của học viên người dân tộc thiểu số dễ dẫn đến cách thức quản lý giản đơn, áp đặt hoặc mang tính hình thức. Do đó, cần làm cho đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục, giảng viên, cán bộ quản lý học viên nhận thức rõ rằng học viên người dân tộc thiểu số không chỉ là đối tượng cần được quan tâm, hỗ trợ, mà còn là lực lượng cán bộ tương lai có vai trò quan trọng trong xây dựng Quân đội ở các địa bàn chiến lược.

Trên cơ sở đó, cần xác định rõ trách nhiệm của từng chủ thể trong quản lý hoạt động học tập, từ xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện, theo dõi quá trình đến kiểm tra, đánh giá và hỗ trợ học viên. Việc nâng cao nhận thức phải gắn liền với việc cụ thể hóa trách nhiệm quản lý, tránh tình trạng khoán trắng cho một bộ phận hoặc quản lý theo lối hành chính đơn thuần, thiếu chiều sâu giáo dục.

Hai là, đổi mới quản lý mục tiêu và kế hoạch học tập theo hướng phù hợp với đặc thù của học viên người dân tộc thiểu số

Quản lý mục tiêu học tập cần bảo đảm sự thống

nhất với mục tiêu đào tạo chung của nhà trường, song không đồng nhất một cách cơ học giữa các nhóm đối tượng học viên. Đối với học viên người dân tộc thiểu số, việc quản lý mục tiêu học tập cần được cụ thể hóa theo từng giai đoạn đào tạo, từng năm học và từng học phần, trên cơ sở đánh giá đúng trình độ đầu vào và khả năng phát triển của học viên.

Kế hoạch học tập cần được xây dựng theo hướng khoa học, có lộ trình hợp lý, kết hợp chặt chẽ giữa yêu cầu cao về chuẩn đầu ra với các biện pháp hỗ trợ học viên củng cố nền tảng tri thức, đặc biệt là năng lực ngôn ngữ, tư duy lý luận và phương pháp học tập đại học. Việc quản lý kế hoạch học tập không chỉ dừng lại ở việc ban hành kế hoạch, mà phải gắn với theo dõi, điều chỉnh linh hoạt trong quá trình thực hiện, bảo đảm học viên người dân tộc thiểu số có điều kiện thích ứng và phát triển bền vững.

Ba là, tăng cường quản lý phương pháp và hình thức tổ chức học tập, chú trọng bồi dưỡng năng lực tự học cho học viên người dân tộc thiểu số.

Quản lý phương pháp và hình thức tổ chức học tập có ý nghĩa trực tiếp đối với việc nâng cao chất lượng tiếp thu tri thức của học viên. Đối với học viên người dân tộc thiểu số, cần quản lý chặt chẽ việc đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, giảm lối truyền thụ một chiều, tăng cường tương tác và hỗ trợ cá nhân.

Các hình thức học tập nhóm, học tập theo nhiệm vụ, học tập gắn với tình huống thực tiễn quân sự cần được tổ chức và quản lý phù hợp, nhằm tạo điều kiện để học viên rèn luyện kỹ năng tư duy, diễn đạt và hợp tác. Đồng thời, cần coi quản lý hoạt động tự học, tự nghiên cứu là khâu then chốt, trong đó chú trọng hướng dẫn học viên phương pháp tự học khoa học, kỹ năng khai thác tài liệu, kỹ năng nghiên cứu và giải quyết vấn đề. Việc bồi dưỡng năng lực tự học không chỉ góp phần nâng cao kết quả học tập trước mắt mà còn có ý nghĩa lâu dài đối với quá trình phát triển nghề nghiệp của học viên.

Bốn là, đổi mới quản lý động cơ, thái độ và ý thức học tập của học viên người dân tộc thiểu số.

Động cơ và thái độ học tập là yếu tố nội sinh có ảnh hưởng quyết định đến hiệu quả học tập của học viên. Trong quản lý hoạt động học tập, cần kết hợp chặt chẽ giữa quản lý chuyên môn với công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, làm cho học viên nhận thức sâu sắc ý nghĩa của việc học tập đối với sự trưởng thành cá nhân và trách nhiệm đối với nhiệm vụ xây dựng Quân đội.

Đối với học viên người dân tộc thiểu số, cần quản lý tốt công tác động viên, khích lệ, kịp thời biểu dương những tiến bộ trong học tập, đồng thời quan tâm uốn nắn, hỗ trợ những trường hợp có biểu hiện tự ti, mặc cảm hoặc thiếu tự tin. Việc quản lý động cơ học tập phải hướng tới việc hình thành ý thức

học tập tự giác, bền vững, tránh tình trạng học tập đối phó hoặc phụ thuộc quá nhiều vào sự thúc ép từ bên ngoài.

Năm là, hoàn thiện quản lý các điều kiện bảo đảm cho hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số.

Các điều kiện bảo đảm là yếu tố quan trọng tạo nên môi trường học tập thuận lợi và hiệu quả. Nhà trường cần quản lý tốt việc đầu tư, khai thác và sử dụng cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, tài liệu học tập, bảo đảm đáp ứng yêu cầu đào tạo và phù hợp với đặc điểm của học viên người dân tộc thiểu số.

Bên cạnh đó, cần quan tâm quản lý và thực hiện hiệu quả các chính sách hỗ trợ về đời sống vật chất và tinh thần, tạo điều kiện để học viên yên tâm học tập, rèn luyện. Việc quản lý các điều kiện bảo đảm không chỉ chú trọng số lượng, mà phải hướng tới nâng cao chất lượng sử dụng, xây dựng môi trường học tập kỷ luật, lành mạnh, nhân văn, góp phần phát huy tiềm năng và thế mạnh của học viên người dân tộc thiểu số.

Sáu là, đổi mới quản lý kiểm tra, đánh giá kết quả học tập gắn với quản lý quá trình học tập của học viên người dân tộc thiểu số.

Quản lý kiểm tra, đánh giá cần được thực hiện theo hướng toàn diện, khách quan và phát triển, coi trọng đánh giá quá trình bên cạnh đánh giá kết quả cuối kỳ. Đối với học viên người dân tộc thiểu số, việc quản lý kiểm tra, đánh giá cần chú ý phản ánh đúng mức độ tiến bộ, khả năng vận dụng kiến thức và thái độ học tập, tránh đánh giá phiến diện, nặng về hình thức.

Thông qua kết quả kiểm tra, đánh giá, các chủ thể quản lý cần kịp thời điều chỉnh nội dung, phương thức quản lý và tổ chức dạy học, đồng thời có biện pháp hỗ trợ phù hợp nhằm giúp học viên khắc phục hạn chế, phát huy điểm mạnh. Quản lý tốt công tác kiểm tra, đánh giá sẽ góp phần nâng cao tính công bằng, minh bạch và động lực học tập của học viên người dân tộc thiểu số.

3. Kết luận

Quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số tại Trường Sĩ quan Lục quân 2 là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn quan trọng trong quản lý giáo dục nhà trường quân đội hiện nay. Đặc thù về điều kiện xuất thân, nền tảng tri thức, ngôn ngữ và phương pháp học tập của đối tượng này đòi hỏi công tác quản lý phải được tiếp cận theo hướng khoa học, linh hoạt, gắn chặt yêu cầu kỷ luật quân sự với tính nhân văn của quản lý giáo dục.

Trên cơ sở làm rõ những vấn đề lý luận và phân tích thực trạng quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số tại Trường Sĩ quan Lục quân 2, bài viết đã chỉ ra những hạn chế chủ yếu trong việc cụ thể hóa mục tiêu học tập, quản lý quá

trình tự học và phát huy vai trò chủ thể của học viên. Từ đó, đề xuất hệ thống biện pháp quản lý theo hướng lấy quản lý quá trình học tập làm trung tâm, coi trọng quản lý động cơ, phương pháp và năng lực tự học, đồng thời bảo đảm các điều kiện hỗ trợ học tập phù hợp với đặc thù đối tượng.

Việc vận dụng đồng bộ các biện pháp này sẽ góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý hoạt động học tập của học viên người dân tộc thiểu số, qua đó nâng cao chất lượng đào tạo sĩ quan chỉ huy phân đội tại Trường Sĩ quan Lục quân 2, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam trong tình hình mới ■

Tài liệu tham khảo

- [1]. Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 163 - 167.
- [2]. Quân ủy Trung ương (2023). *Nghị quyết về xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam hiện đại đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới*. Hà Nội: Nxb. Quân đội nhân dân, tr. 45 - 49.
- [3]. Bộ Quốc phòng (2024). *Chi thị về đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo trong các nhà trường Quân đội*. Hà Nội: Nxb. Quân đội nhân dân, tr. 12 - 15.
- [4]. Hồ Chí Minh (2011). *Toàn tập, tập 6*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 233 - 236.
- [5]. [Nguyễn Ngọc Quang (2010). *Những vấn đề cơ bản về quản lý giáo dục*. Hà Nội: Nxb. Giáo dục Việt Nam, tr. 31 - 45.
- [6]. Phạm Minh Hạc (2012). *Quản lý nhà trường trong bối cảnh đổi mới giáo dục*. Hà Nội: Nxb. Giáo dục Việt Nam, tr. 54 - 60.
- [7]. Nguyễn Văn Lê (2015). *Quản lý hoạt động dạy học trong nhà trường*. Hà Nội: Nxb. Giáo dục Việt Nam tr. 48 - 53.
- [8]. Nguyễn Văn Cường (2018). *Đổi mới quản lý giáo dục trong nhà trường quân đội*. Hà Nội: Nxb. Quân đội nhân dân, tr. 66 - 73.
- [9]. Trần Đình Thảo (2019). *Quản lý hoạt động học tập của học viên sĩ quan*. Hà Nội: Nxb. Quân đội nhân dân, tr.39 - 44.
- [10]. Lê Văn Sơn (2020). *Đặc điểm tâm lý học viên người dân tộc thiểu số trong Quân đội*. Hà Nội: Nxb. Quân đội nhân dân, tr.40 - 46.

Managing the learning activities of the ethnic minority students at the Army Officer School No. 2 today

Pham Anh Tuan

Student, System 5, Political Academy, Ministry of National Defence

Email: phamanhtuan19021986@gmail.com.vn.

Abstract: Managing students' learning activities is a central aspect of educational management in the military schools, and it directly impacts the quality of training for platoon-level commanding officers. In the current student structure of the military schools, ethnic minority students hold an important position, contributing to building a rationally structured army officer corps, ensuring continuity, development, and strengthening the great unity of ethnic groups within the Vietnam People's Army. However, due to their unique backgrounds, knowledge bases, languages, and learning methods, the learning activities of ethnic minority students present specific management requirements. Based on clarifying the fundamental theoretical issues regarding the management of learning activities for ethnic minority students in a military pedagogical environment, this article analyzes the current state of management of learning activities for this group at the Army Officer School No.2. From there, a system of scientific and feasible management measures is proposed to improve the quality of training for platoon-level commanding officers, meeting the requirements of building the Vietnam People's Army in the new situation.

Keywords: Educational management, learning activity management, ethnic minority students, Army Officer School No.2.